

Faqciengz Ndinghoengz

□ Dauz Liginz sij Moz Liujgvei hoiz

Baiz ranzcien ndeu baiz gvaqbae, sang ca mbouj lai, ndaw ranz gvangq ndaej ca mbouj lai, daengx aen mbanj lumjnaeuz hix mbouj miz maz bienqvaq, hoeng daj ciennae daengz ciencoemh, neix couh dwg bienqvaq haenq, yienqg gijndei bae bienq, ndwenngoenz vunzlai hainduj bienq fouqmiz lo. Gyoengq vunzmbanj youq ndaw daemz laeng ranz ndaem miz go’ngaeux, daengx aen seizhah, geij aen ranz doxlienx haenx cungj ndaej caez nyouq gij heiq hom va’ngaeux. Doengh aen ranz mbouj miz daemz haenx couh ndaem geij go cuk, henz ranz couh miz giz yaemliengz ndeu lo, mbaw faexcuk mwncup hix sanqfat miz gij heiq hom seuq, ranz vunz neix youq banringz seizhah ndatfofo, hix ndaej gamjsouh daengz geij faen liengzsangj. Faqciengz nding gaiqvax ndaem, gocuk go’ngaeux humx heux, bingzgyaq benq dieg sengciengx gou neix, de coengzlaiz couh mbouj dwg benq dieg byom vei vunzyouq ndeu, bouxsai bouxmbwk mbouj louzsim couh maj daengz 1.8 mij sang, caeuq aen mbanj heuhguh Yi’anh daxmeh nanz mbouj naih couh deuzliz dauqma haenx doxbeij, song aen mbanj neix, aen lumj youq gwnz mbwn, aen lumj youq laj dei. De dangyienx hix miz gij gvenq rwix lajmbanj cungj miz, cukseng youq ndaw mbanj luenh buet luenh okhaex oknyouh, raq fwn ndeu doek roengzdaeuj, haex gyoengq cukseng ok gyaux youq ndaw boengz gwnz roen, raemx uq lae doh roen, heiq haeu yaek dai. Vunz gvaq roen cungj aeu ndaq song coenz doengh ranz langh ciengx cukseng haenx, deng ranzcawj dingqnyi le, mienx mbouj ndaej doxceng doxndaq hwnjdaeuj. Lauheiq dwg laebdaeb doek fwn mbouj ndaej okbae guhhong, rengz rom ndaej gig lai youh mbouj miz dieg fat, doengh boux cengbak haenx cingqndei cungj dwg vunz beizheiq gaenj, song mbiengj ceng ha ceng, gig vaiq couh bienqbaenz lohgenz doxdub lo, mbwn bumz ngoenz fwn bienq ndaej gaenjieng nauhyied raixcaix…… Neix dwg gij binjhingz dingzlai vunz lajmbanj Cunghgoz, gou roxnyinh mbouj miz maz loek. Danghnaeuz aenmbanj mbouj sieng daengz gou, caemhcaiq gij sieng haenx youh gangj mbouj ok bak, lauheiq gou hix lumj dingzlai dahlwg ranz guh naz, seiqgeiq bienqvaq, ciemhciemh maj baenz dahsau bohmei causim gyacang ndeu, youq ngoenz ndei seiz ndei, caeuq bouxsai doiq ndaej hwnj sawmingh ndeu baenzgya, ndwenngoenz song vunz gvaq ndaej doengzsim doengzdaek, lumj mehmbwk lajmbanj nei gvaq ciuh vunz bingzciengz.

Hoeng gou deuzliz lo. Daj benq diegbingz diegbiz lienx goengqndoi cungj nanz raen neix daeujdaengz aen yienh diegbya hoj guekgya gaep deng gyoengqbya humx ndeu, youh daj yienhsingz naengh ca mbouj geijlai roek aen cung ci daeuj daengz aen yangh bienfuengz, gizhaenx seiqhenz cungj dwg goengqbya sang, goengqbya sang daengh ndaej vunz daegbied iq, gwnz bya dingzlai cungj dwg rin, gig noix maj miz gofaex. Gou bae daengz gizhaenx seiz, ngamj yaek daengz bet nyied cib ngux, gohaeuxyangz caxcagcag diemj ndaem youq gwnz ndoi lingq senq couh euj fag bae lo, lij lw ganj haeuxyangz youq ndaw rumzcou saenzdoengh.

Simvunz cix daegbied ndei.
“Dahnuengx, ranz mwngz gizhaenx miz goengqbya lwi?”
“Mbouj miz, bingz raixcaix.”
“Gwn gijmaz ne?”
“Haeux, bi ndaem song miuz haeux.”
“Ranz mwngz……Liz yienhsingz gig gyae ba?”
“Mbouj gyae, caij danci buenq aen cung couh daengz lo.”
“Dwg yienghneix ya……”
Gou cienj le geij baez ci daeuj daengz Bwzduh Cunghyoz seiz, yozyau gaenq hwnjdangz ndaej ndwen ndeu lo. It nienzgaep sam aen hagseng moq

一排红砖房子挨过去，高低面积也差不多大，格局似乎也没什么改变，但土坯和砖头，这是质的变化，往好处的变化，人们的生活开始富足了。村民们在屋后的池塘种上一池塘莲，整个夏季，毗邻的几户人家得以共享荷香福泽。没有池塘的种几株竹子，房子便有一角落阴凉，茂密的竹叶散发淡淡清香，这家人在热浪逼人的夏季午后便得了几分清凉。红墙黑瓦，竹莲围绕，给这块生养之地一个客观评定，她从来都不是一个亏待子民的刻薄之地，男人女人不经意就长了一米八的个头，与母亲间歇性般逃离回去那个叫玉安的村庄相比简直就是天壤之别。她当然也有农村村庄共有的恶习，牲畜随处乱跑乱拉，一场雨水下来，村路的泥沔里浸泡牲畜们的粪便，污水横流臭气袭人。路过的人诅咒放养牲畜的人家，被主人家听了去，口角遂起。也许是连日雨天不劳作，积攒的力气无处发泄，发生口角的人正好都脾性暴烈，口舌之战很快演变成一场赤膊格斗，雨天的阴沉气氛变得紧张热闹起来……这是绝大部分中国乡村的品行，我觉得没什么不妥。假如她没给我难以言表的伤害，也许我会像绝大部分农家女，在四季更迭中渐渐长成一个父母操心嫁妆的女青年，在某个良辰吉日和对上了八字的一半结个志同道合的婚，度过一个农妇平淡无奇的一生。

然而我离开了。从一个连土坡都难得一见的平原富庶之地来到被群山紧抱的国家级贫困山区县份，又从县城坐了将近六个小时的车来到一个边防乡镇，那里目之所及都是将人衬托得无比渺小的高山，大部分是石山，极少长树。去的时候已将近中秋，稀稀拉拉点种在斜坡上的玉米早就掰了棒子，剩下干枯的秆子在秋风中抖索。

人心却出奇地好。
“妹，你们家那里有山吗？”
“没有山的，很平展。”
“吃的什么？”
“大米，一年我们种两次水稻。”
“你家……离县城挺远吧？”
“不远，踩个单车半小时就到了。”
“是这样呀……”

我辗转来到百都中学时，学校已经开课将近一个月。初一三个新生班级还没上过一节英语课，连县城中学都缺英语老师，更别说穷乡僻壤的中学了……下课后，我来到街上买菜，通常被街上的妇女们围住反复问这几句话。对答之后，她们就普遍对我产生一种愧疚之情，好像欠了我天大的人情，买菜一向得到那把最大最结实的。她们会把你拉到家里，给你烤熟的芋头和黄心红薯。假如她们的孩子正好是我的学生，远远看见我迎面走来，她们便停下，侧身避让到边上，脸上堆着笑容等你路过，想打个招呼，又是一副难为情的羞涩模样。路是土路，很宽敞，其实没有避让的必要。她们谦逊的表情常常使我想到母亲。

生养之地给我一种精神上的伤害，百都这个地方，则彻底地在物质上折磨我。我毕业那时，已经没有国家安排工作的说法，得以谋就这份工作，是因为这些县份贫穷边远，工资待遇极低，多数毕业生不愿来，来也只不过是落得一个代课老师的身份待遇。1999年11月，我领到人生的第一笔工资，一百七十二块零九毛钱，还要扣除电费。我平静地在工资单上签下我的名字，从教政治课兼学校出纳的张老师手里接过我需要一周上二十三节英语课、一节音乐课，还不算晚自习带班所换来的报酬。张老师人很好，有点几胖，他看着我手里这点钱，总是很歉意地笑。

校长一直很忧虑，担心某一天早上我会突然不辞而别。那时候，就算到饭店端茶倒水当个服务员，报酬都比当代课老师高。他和几位学校领导商量后，免除了我的电费。其实每月的电费从未超过十块钱，一间远离洗浴房和厕所的宿舍，只悬挂一只四十瓦的电灯泡。

(4)

bangaep lijcaengz hwnj gvaq goq Yinghyij, lienh yienhsingz cunghyoz cungj noix Yinghyij lauxsae, engq mbouj gangj cunghyoz dieg gyae giz fwz lo…… Roengz dangz liux, gou daeuj daengz gwnz haw cawx byaek, ciengzseiz deng gyoengq mehmbwk gwnz haw humx hwnjdaeuj baedauq cam geij coenz vah baihgwnz. Gou han gyoengqde liux, gyoengqde youh roxnyinh doiq mbouj hwnj gou, lumj yiemq gou vunzcingz beij mbwn lij hung, bae cawx byaek hix ndaej gaem byaekheu cei q hung cei q ndaet haenx. Gyoengqde lij beng gou daengz ranz swheij, soengq hawj gou lwgbiek caeuq lwgmaenz henj ring cug. Danghnaeuz lwgnyez gyoengqde ngamj dwg hagseng gou, gyae’gyae raen gou youq dangqnaj byaij daeuj, gyoengqde couh dingz roengzdaeuj, nyeng ndang nyienh daengz bangxhenz, riunyumnyum ndwn youq gizhaenx caj gou byaij gvaq, siengj dongx saek coenz, youh roxnyinh gig najmong. Roen dwg roen namh, gig gvangq, gizsaed mbouj yungh nyienh hix ndaej. Gij biujcingz giemhaw gyoengqde ciengzseiz hawj gou ngeix daengz daxmeh.

Diegseng youq gwnz cingsaenz sieng daengz gou, Bwzduh benq dieg neix, cix youq gwndaenj nyoegniamx gou. Bizyez seiz, guekgya gaenq mbouj bang bizyezswngh anbaiz hong lo, gou ra ndaej faenh hong neix, dwg aenvih aen yienh neix dieg gyae dieg hoj, cienzgoeng gig noix, dingzlai bizyezswngh mbouj nyienh daeuj, caiq gangj couh suenq daeuj le hix cij dwg boux lauxsae lawh hwnj dangz ndeu ndwi. 1999 nienz 11 nyied, gou lingx ndaej faenh cienzgoeng daih’it ciuhvunz, bak caet cib ngeih maenz gouj gak, lijcaengz gaeu ngaenzdienh dem. Gou dinghcaem youq gwnz mbawdan cienzgoeng sij roengz coh swheij, daj ndaw fwngz Cangh lauxsae son goqcwngci giem guh yozyau cuznaz, cie q gvaq cienzgoeng swheij, di cienzgoeng neix, gou aen singgeiz aeu hwnj ngeihcib sam dangz Yinghyij、dangz yinhoyz ndeu, lij mbouj suenq banhaemh un saw daiq ban dem. Cangh lauxsae vunz gig ndei, miz di biz, de yawj di cienz ndaw fwngz gou, cungj doiq gou riumbw, de roxnyinh doiq mbouj hwnj gou.

Yaucangj itcig youheiq raixcaix, lau ngoenz lawz haetromh hwnjdaeuj, de couh ra mbouj raen gou lo. Seizhaenx, couh suenq daengz diemqhaeux dang fuzvuyenz bang vunz soengq caz dauj raemx, cienzgoeng hix beij dang lauxsae hwnjdangz lai. De caeuq geij boux lingjdauj ndaw yozyau doxyaeng liux, mienx le ngaenzdienh gou. Gizsaed ngaenzdienh moix ndwen gou coengzlaiz mbouj caengz mauhgvaq cib maenz ngaenz, fungh ranz liz ranzdajcaemx caeuq diengzhaex gig gyae ndeu, cij venj miz aen dienhdaeng seiqcib vaj ndeu.

(4)